

Kan onder de AVG de geautomatiseerde kwijtscheldingstoets nog worden toegepast?

Het antwoord is gelukkig: ja. Maar u moet mogelijk wel anders omgaan met de jaarlijkse toets vooraf. In dit artikel wordt een en ander nader toegelicht.

Geautomatiseerd toetsen

Het gebruik van de faciliteiten die het Inlichtingenbureau biedt, levert veel voordelen op. Bij de kwijtscheldingstoets wordt de burger ontlast door niet jaarlijks een hele waslijst aan gegevens te moeten verstrekken. Maar ook de lokale overheid (gemeenten, waterschappen en samenwerkingsorganisaties) heeft hier qua administratieve werkzaamheden baat bij: er hoeft minder handmatig gecontroleerd en beoordeeld te worden.

Sinds dit jaar levert het Inlichtingenbureau op het terrein van de geautomatiseerde toets kwijtschelding twee diensten:

1. Als dit jaar volledige kwijtschelding is verleend, kan voor het opleggen van de aanslag geautomatiseerd getoetst worden of dit recht op kwijtschelding voor het volgende jaar verlengd kan worden. Deze werkwijze bestaat al een tijdje.
2. Naast de vervolgaanvragen mogen voortaan ook initiële aanvragen voor de toets worden aangeleverd. Dat bespaart de uitvoeringsinstantie én de aanvrager nog meer administratieve lasten. Iedere maand kan een bestand bij het Inlichtingenbureau worden aangeleverd. Aan het eind van de daaropvolgende maand ontvangt u de rapportage terug.

De nieuwe privacywet: de AVG

Om het recht op kwijtschelding te kunnen toetsen worden dus bij het Inlichtingen-bureau gegevens van burgers opgevraagd. Sinds 1 mei van dit jaar, door de inwerkingtreding van de AVG, worden strengere eisen aan dit soort gegevens-uitwisselingen gesteld. Voor raadpleging van iemands gegevens is in sommige gevallen toestemming van de burger vereist.

Bij een eerste aanvraag (de hierboven onder 2. aangegeven nieuwe dienstverlening) is geen toestemming vereist. Bij een ambtshalve verlenging is wel toestemming vereist. Het verschil zit 'm er in dat de burger in deze situatie feitelijk (nog) niets aanvraagt en er dus geen juridische grondslag is om zijn gegevens te bevragen.

Vóór de inwerkingtreding van de AVG was het voldoende om als lokale overheid aan te geven dat voor het komende jaar de gegevens van de burger alvast bij het Inlichtingenbureau zullen worden opgevraagd. Als de burger dit niet wilde, kon er bezwaar tegen deze gegevensopvraag worden gemaakt (de zogenoemde opt-out regeling).

De AVG heeft deze werkwijze nu onmogelijk gemaakt. De burger moet expliciet aangeven dat toestemming verleend wordt om zijn gegevens te raadplegen.

Een andere vastlegging van toestemming

Het is onder deze nieuwe Privacywet van groot belang dat de verwerkings-verantwoordelijke (de lokale overheid) kan aantonen dat toestemming voor de verwerking is verkregen op basis van een opt-in verklaring van de klant (artikel 7 lid 1 AVG).

De bestaande kwijtscheldingsklanten moeten dus zo nodig **actief** aangeven dat zij voor het volgende jaar automatisch getoetst **willen** worden op het recht op kwijtschelding.

Wanneer u als lokale overheid nalaat om opt-in toestemming van bestaande kwijtscheldings-klanten te verzamelen, beschikt u niet over een grondslag voor rechtmatige verwerking van de betreffende persoonsgegevens. De gegevens van deze personen mogen daarom niet aan het Inlichtingenbureau worden aangeboden voor bevraging. Indien u als verwerkings-verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt zonder rechtmatige verwerkingsgrondslag loopt u grote kans om beboet te worden door de Autoriteit Persoonsgegevens.

En deze boetes zijn niet kinderachtig:

→ *een boete van maximaal 20.000.000 euro of 4% van de wereldwijde jaaromzet voor schending van de verplichtingen die veelal meer materieel / inhoudelijk van aard zijn of de privacy van de betrokkenen directer raken (artikel 83 lid 5 AVG)*

Om zonder risico gebruik te kunnen maken van het Inlichtingenbureau bij de jaarlijkse toets vooraf, zijn de volgende regels van groot belang:

- De lokale overheid moet de verleende toestemming kunnen aantonen. Waarborg dit goed. Hoe en waar bewaart u de e-mail of brief waaruit toestemming blijkt?
- Het verzoek om toestemming moet in een begrijpelijke en toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal gepresenteerd worden.
- De toestemming moet te allen tijde ingetrokken kunnen worden en moet even eenvoudig kunnen als het geven van toestemming. Voorzie hierin. Als u toestemming per e-mail vraagt, betekent dit dat dit net zo eenvoudig weer per e-mail ingetrokken moet kunnen worden. Vraag uzelf af of u op deze wijze hiervoor bereikbaar bent?
- Het proces moet zo zijn ingericht dat na intrekking van de toestemming de verwerking van persoonsgegevens gestopt wordt. Geautomatiseerd toetsen zonder toestemming is vanaf dat moment onrechtmatig. Waarborg dit.

Heeft u deze expliciete toestemming nog niet vastgelegd? Voorkom problemen en vraag nu nog, voordat u gegevens bij het Inlichtingenbureau opvraagt, om toestemming van de burger!